

18. august 2017

EM 2017/63

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi sikrer en god balance mellem ønsket om fremtidig selvstændighed og Grønlands aktuelle status som en del af Rigsfællesskabet med Færøerne og Danmark.

(Medlem af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraterne)

Der er mange holdninger til selvstændighed i vort land. Nogle ser gerne, at det sker nu og her, nogle vil gerne sikre et økonomisk, socialt og uddannelsesmæssigt fundament før selvstændigheden bliver en realitet og nogle ser egentlig helst, at vi forbliver i Rigsfællesskabet. Og så er der sikkert også nogle, der mener noget helt fjerde.

Hos Demokraterne er vi ikke i tvivl og det har vi aldrig været; vi ønsker, at Grønland opnår politisk selvstændighed, men vi ønsker det ikke her og nu. For os er det vigtigt, at vi først skaber et solidt uddannelsesmæssigt og økonomisk fundament, så vi kan sikre opretholdelsen af det nuværende niveau for borgerservice og velfærd. Herudover mener vi også, at de alt for mange udfordringer på det sociale område skal være nedbragt til et niveau, der tåler sammenligning med niveauet i de nordiske lande.

Som land er vi i vores nuværende situation nødt til at finde den rette balance mellem vort ønske om fremtidig selvstændighed og vor nuværende status som medlem af Rigsfællesskabet. Når man er i et fællesskab skal man bidrage konstruktivt til samarbejdet, og sørge for at få det bedste ud af fællesskabet. Her mener Demokraterne, at det er vigtigt, at vi åbent, ærligt og konstruktivt samarbejder med Færøerne og Danmark til vores alles fælles bedste. Vi skal således være stolte og tilfredse med, at Grønlands geopolitiske placering betyder, at danske ministre har lidt lettere adgang til de bonede gulve i Washington DC. Og omvendt skal vi være glade for, at vore unge studerende har gode muligheder for gratis at benytte sig af det danske uddannelsessystem. Det handler om at finde en god balance, hvor vi alle føler, at vi får noget ud af samarbejdet.

Status på vores selvstændighedsbestrebelse lige nu er, at vi har nedsat en forfatningskommission, og det må forventes, at selv de mest ivrige selvstændigheds fortalere vil afvente resultatet af kommissionen før der bliver lagt yderligere planer for løsrivelse. Men Demokraterne vil nu alligevel gerne bede partierne i Inatsisartut samt Naalakkersuisut om at forholde sig til følgende spørgsmål angående selvstændighed:

- Hvordan skal den økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige situation se ud før I

mener, at vi i Grønland er klar til politisk selvstændighed?

Det er heldigvis sådan, at vi her i landet helt selv kan bestemme, hvornår vi vil være selvstændige. Det er ikke noget, der bliver besluttet i København. Det er op til det grønlandske folk at beslutte om vi ønsker større selvstændighed. Det er op til det grønlandske folk at beslutte, om og hvornår vi skal blive en selvstændig nation. Det er vigtigt at huske på.

Sagt med andre ord, så har vi muligheden for at blive selvstændige lige så snart vi selv mener, at tiden er inde hertil. Men indtil befolkningen træffer denne beslutning, så er vi fuldgyldige medlemmer af Rigsfællesskabet, og det bør vi i Demokraternes optik sørge for at få det bedste ud af.

Vi skal huske på, at vi har en række udfordringer i vores samfund, hvor vi bør kunne drage bedre fordele af at være med i Rigsfællesskabet.

Først og fremmest skal vi være glade for, at vores studerende har mulighed for at bruge det danske uddannelsessystem. Der er en lang tradition for samarbejde på uddannelsesområdet mellem Grønland og Danmark. Vores unge mennesker har direkte adgang til danske højskoler og uddannelsesinstitutioner på særlige vilkår, og der laves udvekslingsbesøg i folkeskolen for grønlandske børn. Vi bør allerede nu arbejde for at styrke samarbejdet på uddannelsesområdet, så vort hjemlige uddannelsesnivea kan blive højnet markant.

Vi bør også have et tæt samarbejde med Danmark om vores udfordringer på det sociale område. Vi skal ikke blindt kopiere, hvad de gør i Danmark, men vi bør være mere åbne over for, hvad Danmark kan tilbyde af hjælp. Det kunne både være økonomisk i form af støtte til konkrete projekter, og det kunne være med kompetencer – måske i form af udlån af personale eller lignende.

Endelig er det vigtigt, at vi sørger for, at Danmark varetager sine ansvarsområder på en ordentlig måde. Her tænker jeg særligt på justitsområdet. Vi er nødt til at forlange, at Danmark sørger for ordentlige forhold i anstalterne og for tilstrækkeligt med politifolk/kommunefogeder i byer og bygder.

Det samme gælder på udenrigsområdet. Her er Danmark nødt til i højere grad end i dag at forstå, at vi vil inddrages i alle beslutninger vedrørende Grønland og det arktiske område. Det er os, der bor her – os der kender forholdene. Det bør og skal respekteres fra dansk side.

Jeg ser frem til en god debat med input fra alle partier og Naalakkersuisut.